

Сэдэв: Аялал ба сургамж

Хугацаа: 135 мин

Зорилго:	Цаг уурын гаралтай аюулт үзэгдлийн учир шалтгааныг мэдэх, эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, гамшгийн эрсдэлийг бууруулах үйл ажиллагаанд оролцох, зохион байгуулах, олон нийтэд сурталчлах аргад суралцах
Зорилтот бүлэг:	Иргэд, олон нийт
Сургагч багшийн анхаарах зүйлс	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Оролцогчдыг багт хуваан суулгахдаа тэдний төрсөн улирлаар нь хуваарилж суулгах аргыг хэрэглэх нь судалж буй сэдэвтэй холбогдоно. ✓ Дадлага ажлын үед хэрэглэгдэх аргуудын аргачлалын дагуу ажиллахад оролцогчдыг чиглүүлэх ✓ Багийн ажилд хүн бүрийн оролцоо жигд байхад анхаарах, зөвлөх ✓ Төлөвлөсөн цагийг баримтлан ажиллах ✓ Аяллын удирдамжаа эцэг, эхийн оролцоотойгоор сайтар бэлтгэхийг сургалтад оролцогчдод зөвлөнө. ✓ Оролцогчид аяллын цүнхээ хэрхэн бүрдүүлж байгаад анхаарна. ✓ Ажлын хуудасны зааврын дагуу цүнхэндээ үнэлгээ хийх, дүгнэлт гарган, зөвлөгөө бичихэд үйл ажиллагааг чиглүүлнэ. ✓ Алхам 3-ын даалгавар хийхэд бүтээлч оролцоо чухал гэдгийг оролцогчдод сануулж болно.
Хэрэглэгдэхүүн	Аяллын талаар ярилцах асуулт, аяллын цүнх, цаасаар хийсэн микрофон, ажлын хуудас, гамшгийн талаар унших материал эсвэл PPT, тухайн үеийн 3 хоногийн цаг агаарын мэдээлэл гэх мэт

<p>Үйл ажиллагааны дараалал</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Алхам 3-ын даалгавар хийхэд бүтээлч оролцоо чухал гэдгийг оролцогчдод сануулж болно. ✓ “Аялалд явцгаая” тоглоом тоглох- 20 мин ✓ Аялалд авч явж байгаа цүнхэндээ бэлэн байдлын үнэлгээ хийн дүгнэлт бичих -20 мин ✓ Багийн ажлын үр дүнгээ олон хэлбэрээр илэрхийлэн танилцуулах- 30 мин ✓ Сургагч багш чиглүүлэг асуултын дагуу оролцогчидтой ярилцах -10 мин ✓ Аялагчдад зориулсан зөвлөмж бичих, танилцуулах- 30 мин ✓ Гамшигийн эрсдэлтэй холбоотой сургагч багшийн бэлтгэсэн мэдээлэл сонсох буюу гарын авлагын материалаас уншиж судлах -10 мин ✓ “Сонирхолтой аялал надад сургамж авчирлаа ... сэдвээр бичсэн зөвлөмжөө сайжруулах, бусдад танилцуулах - 25 мин
<p>Алхам 1</p>	<p>“Аялалд явцгаая” тоглоом тоглох</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Аялалд хэрхэн бэлтгэж явдаг, хэнтэй аялалд явахад сонирхолтой байдаг талаар ярилцана. ✓ Аялалд гарахын өмнө цаг агаарын мэдээллийг мэдэх нь ямар чухал болох талаар ярилцана. ✓ Ярилцлагын явцад сургагч багш ажиглан тэмдэглэж багт хуваан суулгана. (гэр бүлээрээ, найз нөхөдтэйгээ, хамт олонтойгоо, танихгүй хүмүүстэй аяллын нэг баг болж явсан байдлыг нь харгалзан)
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Сургагч багш аялалын нөхцөлийг оролцогчидтой ярилцан жагсаан бичнэ. Тухайлбал: ✓ Аялал 3 хоног үргэлжилнэ ✓ Аяллын хөтөчийн удирдлага, зааврын дагуу аялна. ✓ Хувь хүний аюулгүй болон аяллын байдлыг байнга санаж, хэрвээ эрсдэл, гамшиг тохиолдвол бусдад туслах, эрсдэлийг бууруулах арга замаа хамтаараа ярилцан шийдэх ✓ Аяллын бэлтгэлээ ханган цүнхэндээ авч явах зүйлсээ хийнэ. Өөрийн цүнхэнд байгаа зүйлээ хүнбүр гарган багийнхаа аяллын цүнхийг бүрдүүлнэ. Аялахад хэрэгтэй зүйлс байхгүй бол өөр зүйлээр орлуулан тухайн эд зүйлсийнхээ нэрийг бичиж наана.
<p>Алхам 2</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Аялалд авч явж байгаа цүнхэнд бэлэн байдлын үнэлгээ хийх ✓ Багууд ажлын хуудас 3-ыг ашиглан өөрсдийн аялалын цүнхэнд байгаа зүйлсдээ үнэлгээ хийж, дүгнэлт гарган ярилцана.
<p>Алхам 3</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Үер, халдварт өвчин, ой хээрийн түймэр, цасан шуурга, хуй салхи болж байгааг харуулсан зурагнаас баг бүр нэгийг сугалан ийм тохиолдолд манай багийнхан ямар арга хэмжээ авах, аялалын цүнхэн дэхь зүйлээ хэрхэн ашиглах талаар жүжигчилсэн, дүрийн тоглолт хийх, үггүй жүжиглэн харуулах, гар утсаа ашиглан богино хэмжээний бичлэг хийх зэрэг аргуудаас нэгийг сонгон хийж бусаддаа танилцуулна. ✓ Дүрийн тоглолт ба дуурайж үзүүлэх аргын тайлбар нь оролцогчид өөр хүмүүсийн дүрийг дуурайх, тодорхой нөхцөлд тэдгээр хүмүүс яг юу хэлж, юу хийх байсныг тоглож үзүүлэх арга юм. Хүмүүсийн юунд итгэдэг, нийтлэг ямархуу хариу үйлдэл үзүүлдэг нь дүрийн тоглолтын гол мөн чанар нь юм.

Алхам 3	✓ Дүрс бичлэгийн материалууд нь үр ашигтай болон уриалан дуудсан мэдээллүүд агуулсан онцлогтой. Дүрс бичлэгийн материал нь хийсвэр санаа, ойлголтуудыг жүжигчилсэн байдлаар үзүүлж болдгоороо илэрхийлж буй санааг илүү бодитой болгож өгдөг.
Алхам 4	Сургагч багш дараах чиглүүлэх асуултын дагуу ярилцана. ✓ Цаг уурын өөрчлөлтийн улмаас гарч буй дээрх үзэгдэл хэний буруутай үйлдлээс болж байна вэ? ✓ Гамшигт үзэгдлийн давтамж ямар байна вэ? - Монголд ?
Алхам 5	“Сонирхолтой аялал надад сургамж авчирлаа ... сэдвээр хүн бүр зөвлөмж бичихдээ: ✓ Аялах үед тохиолдсон бодит үйл явдлыг дүрслэн бичихдээ өөрт болон бусад хүмүүст анхаарах зүйлийг зөвлөмжилж бичнэ. ✓ Аяллын цүнхэндээ хийсэн үнэлгээ, багаараа ярилцсан дүгнэлт, алхам 3-аар хийсэн зэрэг үйл ажиллагаад тулгуурлан зөвлөмж бичнэ. ✓ Зөвлөмж нь эхэлэл, өрнөл, төгсгөл хэсэгтэй байх бөгөөд 100-150 үгэнд багтаасан байна.
Алхам 6	✓ Гамшгийн эрсдэлтэй холбоотой сургагч багшийн бэлтгэсэн мэдээлэл сонсох буюу гарын авлагын материалаас уншиж судална.
Алхам 7	✓ Алхам 4-ийн хүрээнд боловсруулсан зөвлөмжөө сайжруулна.

АЖЛЫН ХУУДАС

Сэдэв: Бидний аяллын эргэн тойронд

Хугацаа 90 мин

Зорилго:	Цаг уурын гаралтай аюулт үзэгдлийн учир шалтгааныг мэдэх, эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, гамшгийн эрсдэлийг бууруулах үйл ажиллагаанд эцэг эх, олон нийтийг оролцуулах, нөлөөлөл үзүүлэх, олон нийтэд сурталчлах аргад суралцах
Зорилтот бүлэг:	СӨБ-ийн багш нар, олон нийт
Сургагч багшийн анхаарах зүйлс	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Оролцогчдыг багт хуваан суулгахдаа тэдний төрсөн улирлаар нь хуваарилан суулгах аргыг хэрэглэх нь судалж буй сэдэвтэй холбогдоно ✓ Дадлагын ажлын үед хэрэглэх аргачлалын дагуу ажиллахад оролцогчдыг чиглүүлэх ✓ Багийн ажилд хүн бүрийн оролцоо жигд байхад анхаарах, зөвлөх ✓ Төлөвлөсөн цагийг баримтлан ажиллах ✓ Аяллын удирдамжаа эцэг, эхийн оролцоотойгоор сайтар бэлтгэхийг сургалтад оролцогчдод зөвлөнө ✓ Оролцогчид аяллын цүнхээ хэрхэн бүрдүүлж байгаад анхаарна ✓ Ажлын хуудасны зааврын дагуу цүнхэндээ үнэлгээ хийх, дүгнэлт гарган, зөвлөгөө бичихэд үйл ажиллагааг чиглүүлнэ ✓ Алхам 3-ын даалгавар хийхэд бүтээлч оролцоо чухал гэдгийг оролцогчдод сануулж болно.
Хэрэглэгдэхүүн	Аяллын талаар ярилцах асуулт, аяллын цүнх, цаасаар хийсэн микрофон, ажлын хуудас, гамшгийн талаар унших материал эсвэл PPT, тухайн үеийн 3 хоногийн цаг агаарын мэдээлэл гэх мэт

Үйл ажиллагааны дараалал	<ul style="list-style-type: none"> ✓ “Хүүхдүүдтэйгээ хамт аялцгаая” тоглоом тоглох - 20 мин ✓ Аялалд авч явж байгаа цүнхэндээ бэлэн байдлын үнэлгээ хийж дүгнэлт бичих-10 мин ✓ Аяллын үед эрсдэл гарсан тохиолдолд хэрхэн ажиллах талаар хөгжим сонсож дүрслэн зурах, эсвэл бичих аргаар аяллын тухай танилцуулах мэдээлэл бэлтгэн бусдадаа танилцуулах-30 мин ✓ Сургагч багш чиглүүлэх асуултын дагуу оролцогчидтой ярилцах-5 мин ✓ Гамшгийн эрсдэлтэй холбоотой сургагч багшийн бэлтгэсэн мэдээлэл сонсох буюу гарын авлагын материалаас уншиж судлах-10 мин ✓ Алхам 3-ын хүрээнд хийсэн бүтээлээ сайжруулах-15 мин
Алхам 1:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ “Хүүхдүүдтэйгээ хамт аялцгаая” тоглоом тоглох ✓ Бүлгийн хүүхдүүдтэйгээ аялалд явах бэлтгэлээ хэрхэн хангах талаар “Нэг минутын индэр” аргаар хүн бүр багийнхантайгаа ярилцана. ✓ Аяллын нөхцөлийг багаараа ярилцан жагсаан бичнэ. Тухайлбал: Аялал 1 өдөр үргэлжилнэ. ✓ Аялалд эцэг, эхийн төлөөлөл оролцоно. ✓ Бага насны хүүхэд аялалд явж байгаа учир эрүүл мэндийн болон аялах газрын аюулгүй байдалд анхаарах, хэрвээ эрсдэлтэй байдал гарвал яаж ажиллах, ямар тусламж үзүүлэх, эрсдэлийг бууруулах арга замаа хамтаараа ярилцан шийдэх ✓ Аялалд гарахын өмнө цаг агаарын мэдээллийг мэдэх ✓ Аяллын бэлтгэлээ ханган цүнхэндээ авч явах зүйлсийн жагсаалт гаргана. ✓ Өөрийн цүнхэнд байгаа зүйлээ хүн бүр гарган багийнхаа аяллын цүнхийг бүрдүүлнэ. Аялахад хэрэгтэй зүйлс дутагдаж байгаа бол өөр зүйлээр орлуулан тухайн эд зүйлсийнхээ нэрийг бичиж наана.
Алхам 2:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Аялалд авч явж байгаа цүнхэнд бэлэн байдлын үнэлгээ хийх ✓ Багууд ажлын хуудас 3-ыг ашиглан өөрсдийн аяллын цүнхэнд байгаа зүйлдээ үнэлгээ хийж, дүгнэлт гарган ярилцана.

ДАДЛАГА АЖИЛ

ШИЙДВЭР ГАРГАГЧИД

Санаагаа нисгэ

Зорилго:	Тогтвортой хөгжлийн төслүүдийг боловсруулах анхны алхмуудад бүтээлч хандлагыг дэмжих
Зорилтот бүлэг:	Шийдвэр гаргагчид, олон нийт
Тайлбар	✓ Энэ дасгал шийдвэр гаргагч нарт зориулагдсан юм. Оролцогчид бусдын санаануудыг байрлуулна.
Шаардагдах хугацаа	30 минут
Хэрэглэгдэхүүн	✓ Оролцогч бүрт үзэг бал, бичгийн цаас

<p>Үйл ажиллагааны дараалал</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Цаасан онгоц хийх талаар зааварчилгаа өгнө. ✓ Хийсэн цаасан онгоцны нэг талд уур амьсгалын өөрчлөлтөөс үүдэлтэй гамшгийн эрсдэлийг бууруулахын тулд орон нутагтаа хэрэгжүүлэх нэг санаа бичнэ. ✓ 3 тоолоод өөр өөрийн онгоцоо нисгэнэ. ✓ Нисгэсэн онгоцнуудаас хэний ч хамаагүй нэг нэг онгоц авна. ✓ Авсан онгоцны нөгөө талд (санаа бичээгүй тал) дахин нэг санаа бичээд 3 тоолоод онгоцоо дахин нисгэнэ. ✓ Хамгийн сүүлд хэний ч хамаагүй дахин нэг нэг онгоц олж авна. ✓ Онгоцнууд дээр бичсэн санааг чангаар уншиж давхцаагүй санааг самбарт бичүүлнэ. ✓ Эндээс уур амьсгалын өөрчлөлтөөс үүдэлтэй гамшгийн эрсдэлийг бууруулах санаа авч хэрэгжүүлээрэй.
---	---